

חמשים יום דלי כתב רק הקרא שבעה שבועות
 הייתי אומר דעלרת ביום שכלה שבעה שבועות
 דהיינו ביום מיט ואי כתב הקרא תספרו חמשים
 והקדחתם הייתי אומר שאמר שישפרו חמשים
 דהיינו ביום הגיא תעשו עלרת ולפיכך מאמרו
 שניהם כדי לידע שביום הר' הוי עלרת וכאן
 עבד השם לריכוחא דאי מדריא בן יעקב לא
 הוי ידפיין דתשלומין שבעה ימים והוה אמינא
 דרק יום אחד ולכן לריכין דריא איר אושפיא
 דמקיש לתג המלות דתשלומין שבעה ימים וכתבו
 התוס' דדרשת רבה בר שמואל לריכין לסתור
 סברת הגדוקין ומקפין העולם הלא מדרשת ריא
 ציר אושפיא וריא בן יעקב כבר נשמע לסתור
 סברת הגדוקין דלמיל דרשת ריא בן יעקב
 ואי דהוה אמינא דרק יום אחד איכ' למה לי
 קרא תספרו חמשים יום ואי דהוי אמינא
 דעלרת ביום מיט זיא דאי עלרת ביום מיט
 מוכרח הוא להיות בשבת כיון דתמיד מתחילין
 לספור אחר השבת וכלה המיט בשבת ואיכ'
 למיל דרשת ריא בן יעקב הלא בלאו הכי הוי
 ידפיין דעלרת יש לו תשלומין יום אחד כיון
 דעלרת בשבת וחגיגה אינה דוחה שבת ועיכ'
 דיש לו תשלומין יום אי' ולמה לי דרשת ריא
 בן יעקב ומדאילטריך דרשת ריא בן יעקב
 נשמע שגם תשלומי יום אי' לא הייט יודפיין

מן הסברא ואיכ' הוי דלא כגדוקין וקשה לרס
 לי דרשת רבה בר שמואל והבן כי הוא קושיא
 משכלת :

אור גם קו' זו יש לתרץ בסוב עמס לפי
 מה שהבאתי בדרשה הקודמת [פי' ו']
 דברי השם פסחים דף ע"ז ע"ב דמהיט חגיגה
 לא דמי שבת משום דיש לה תשלומין איכ'
 ממילא לא קשה כלל קו' העולם דמאי אמרת
 דכבר נשמע לסתור סברת הגדוקין דקרא
 וקארתם לתשלומי יום אי' למה לי והלא תשלומי
 יום אי' כבר ידפיין מדרשת הספרי דהייטי
 אומר קרא דשבעה שבועות אחא דעלרת ביום
 מיט ואיכ' הוי בשבת וממילא ידפיין דיש
 תשלומין על יום אי' מכיון דחגיגה אינה דוחה
 שבת ולהגיל לא קשה דבאמת הייתי אומר
 דעלרת ביום מיט והיינו בשבת ואין לו תשלומין
 כלל ואי משום חגיגה דאינה דוחה שבת אדרבא
 אי אין תשלומין כלל סוב חגיגה דוחה שבת
 דכל הא דחגיגה אינה דוחה שבת הוי רק
 מטעם דיש לה תשלומין ואי אין תשלומין סוב
 דוחה שבת ושפיר יכולין לומר דעלרת ביום
 מיט ולא נשמע תשלומין על יום אי' ואילטריך
 דריא בן יעקב ואילטריך דריא בן אושפיא
 לתשלומי שבעה ושפיר אילטריך דרבה בר
 שמואל לסתור סברת הגדוקין והבן :

ט.

אמר ר' אלעזר אמר רב אושפיא מנין לעצרת שיש לה
 תשלומין כל שבעה שנאמר בחג המצות ובחג השבועות
 ובחג הסוכות מקיש חג השבועות לחג המצות מה חג

פסחים

המצות יש לו תשלומין כל שבעה אף חג השבועות יש
 לו תשלומין כל שבעה ובתודיה אף עצרת יש לו תשלומין
 בירושלמי אמר רבי יוסי ב"ר בון דוד מת בעצרת והיו
 כל ישראל אונגין והקריבו למחר כלומר מהתם משמע
 שהי' לו תשלומין וקשה להר"ר אלחנן תיפוק ל"י בלא"ה
 לא הקריבו בראשון כיון שהי' שבת כדמשמע בש"ס פרק
 במה מדליקין [שנת ל' ע"א] דבשבת נפטר דוד ושמא
 התם לית ל"י הכי ופליג אהא עכ"ל (ש"ס חגיגה י"ז ע"א
 וכתום' ש"ס):

הירושלמי דקאמר שישראל היו אונגים ולכן לא
 הקריבו בשבועות וקשה ק"י הר"ר אלחנן דגם
 בלא הטעם דאונגים לא יכלו להקריב משום
 דדוד מת בשבת ולמה הקשו רק אחר שהקדישו
 גילפינן מכאן תשלומי עצרת:

ונקדים לזה דברי המשנה למלך פ"ג מהי
 אבל הלכה י' שהרבה לחמוה על
 הירושלמי דאין אפשר דהקריבו למחרת הלא
 כל ישראל היו אונגין הוי הפירוש דכל ישראל
 חייבין היו לממאות עלמס כמאמר הש"ס נשיא
 שמת [ועיין בש"ס פסחים פ' פ"ב] הכל מחוייבים
 לממאות אליו ולפי"ו ממילא היו כולם עמאי מת
 ולריכים היו הזאה ג' וז' ואין יכלו להקריב
 למחרת והק"י עלומה ועיין בהנהגת גליון הש"ס
 חגיגה י"ז שמציין להמ"ל הזה ומה שמירץ
 המשל"מ בשם דהכוונה של למחרת הוי על יום
 ו' קשה מאוד דוודאי אדונינו דוד המע"ה לא
 נקבר בראשון ע"י עממים ומסתמא המתיו על
 יום א' כדי שיהא נקבר ע"י ישראל וא"כ נטמאו
 ביום א' והוי יום הז' שלהם ביום א' הכי
 והיינו ביום ח' אחרי עצרת וביום ח' שוב אין
 תשלומין ותימה גדולה על המשל"מ שלא הרגיש
 בזה. ומה שפלפל שם המשל"מ בדין עמא אי
 משלח קרבנותיו ג"כ פלא דוודאי אלל דוד
 המע"ה

ודברי התום' הללו תמוהים מאוד בראש
 וראשונה מה שהביאו מירושלמי לש"ס
 דכאן דיליף תשלומי עצרת כל ז' ועיקר
 דאבוד הש"ס בכאן הוא רק לילף דתשלומי
 עצרת הוי כל ז' ולמד יומא לא הי' לריך קרא
 ועי' ליינו התום' שבירושלמי יליף תשלומי עצרת
 מהא דדוד והיו ישראל אונגין והקריבו למחר
 ומה יליף תשלומין וקשה דאין יליף מכאן
 תשלומין והעיקר לילף תשלומין כל ז' ומכאן לא
 הוי שום ראי' אלא על יום א' ולא דמי כלל
 לכאן. וקושיא זו יש לתרץ דדוד המלך הלא לא
 נקבר בעצרת שחל בשבת וע"כ שהמתינו על
 למחר וא"כ ממילא גם ביום מחר היו אונגים
 ביום קבורתו ובגמ' משמע דאז תשלומין הווין
 יום א' או הווין ז' ימים ומכיון דלא יכלו
 להקריב למחר ע"כ דהקריבו אח"כ וממילא
 משמע דעצרת יש לו תשלומין כל ז' דאם יש
 לו תשלומין יותר מיום א' היינו בוודאי שבעה
 דאין מנין אחר אלא או יום א' או ז' ימים וכן
 משמע בש"ס. אולם קשה על התום' שהביאו
 ק"י הר"ר אלחנן אחר שאמרו שבירושלמי יליף
 מהכא תשלומי עצרת וקשה למאי נימ' כלל
 הביאו התום' שבירושלמי יליף תשלומי עצרת
 מהכא הלא ק"י הר"ר אלחנן בלא זה קשה על

המפיה נממא גס הכהנים ועיין תוס' כתובות
דף ק"ג ע"ב [פלא שנייט כולם המשלימ והפיה
והכ"מ לשם פרק אלמנה ניוזנית ולא נמלא כלל
בפרק אלמנה ניוזנית אלא בפרק הנושא דף ק"ג ע"ב]
שכתבו דרבינו חיים כהן ה"י אומר אלמלא
הייתי כשנפטר ר"מ הייתי מממא עצמי יעו"ש
ועיין בכ"מ ה' אבל שם שמביא בשם הירושלמי
ג"כ שגס הכהנים מחוייבים לסמאות לנשיא
רעבו דינו כמת מלוה יעו"ש נמלא שגס הכהנים
נפמאו וא"ך יכלו להקריב הקרבן והיו טהורים
ביום השמיני לפטרת ולא ה"י תשלומין כלל וכלל:
אמנם עיין בש"ס זכחים ק' ע"א מעשה
ביוסף הכהן שמתה אשתו בערב
הפסח ולא רלה ליטמא ונמט אחיו הכהנים
ועמאזוהו בע"כ ומקשה הש"ס שם מצרייתא
ומחלק כ"ן קודם חלות כאן לאחר חלות כלומר
דאם מת קודם חלות אז המלוה דלה יטמא
קודמת ומחוייב לטמא עצמו וא"כ שוב אינו
עושה השבח משא"כ כשמת אחר חלות אי"כ
מקדם חלה מלוה דפסח ודחיא המלוה דלה
יעמא הבאה אח"כ יעו"ש:

ז"פ"ז מיושב תוס' שפיר דהנה דוד המלך
ע"ה מת ביום כדמשמע בש"ס שבת
ל' ע"ב דקאמר הש"ס ומוטל בחמה וא"כ אף
ונשיא שמת הכל קרוביו ומחוייבים לטמא אליו
ע"מ כיון דמת ביום חיוב החגיגה קודמת

דישנה כל היום ודחיא מלות לה יטמא, אבל
אי נמא דה"י שבת אי"כ בלל"מ לא היו עושים
החגיגה בשבת אלא למחר ובליילה תיכף חל
עליהם האכילות ומלות לה יטמא אחי קודם
וא"כ לא יכלו לעשות החגיגה כיון שטמאו
עלמם:

ומעתה הכל נמא דזה באמת כוונת הר"ר
אלחנן דא"ך יכולים לחילף תשלומין
כל ז' מהא דהקריבו למחרת כשמת דוד ע"ה
דהלא התם לא יכלו להקריב אף ב' ג"כ
מכיון דדוד מת בשבת ביום ואז לא ה"י חיוב
חגיגה דאינה דוחה שבת ותיכף בלילה חל
עליהם החוב לסמאות עלמם וא"כ טמאו כל
ישראל והוצרכו להמתין ז' ימים בהזאה ג'
ושביעי וממילא נטהרו בח' ולא יכלו להקריב
עוד ול"ק ק"י המשלימ דבאמת זה כוונת הר"ר
אלחנן ואם לא ה"י שבת אין כאן שום ק"י
דהייט יכולים לומר דביום ראשון לא הקריבו
אלא ב' כשנטהרו או דהקריבו תיכף למחרת
ואף דהיו טמאים יכלו לשלוח קרבניהן מכיון
דהכהנים לא נטמאו מחמת שחל עליהם חיוב
דחגיגה קודם החיוב דלה יטמא משא"כ אי
ה"י שבת אזי גס עליהם חל מקדם החוב דלם
יטמא אי"כ היו בטלמם ג"כ טמאים ונממאו
ביום א' וממילא נטהרו בח' לפטרת ושוב אין
תשלומין והכ"ן:

כי הא דיתב ר' יוחנן וקדריש נותר בזמנו אינו נשרף
אלא ביום שלא בזמנו נשרף בין ביום בין בלילה ואיתביה

ר"י